

12.01.2023

6 клас

Математика

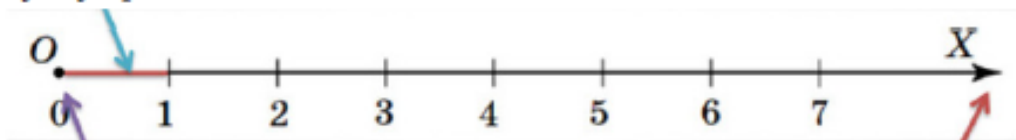
Тема уроку: Координатна пряма

Мета уроку: розширити знання учнів про координатну пряму, формувати вміння визначати взаємне розташування від'ємних чисел на координатній прямій; розвивати математичне мовлення, логічне мислення, увагу, пам'ять; виховувати старанність, самостійність.

Хід уроку

Перегляньте відео з теми: <https://youtu.be/GxVBgbQcFSc>

Ви вже вмієте на координатному промені зображувати *додатні числа і нуль*. Промінь, на якому введено шкалу, називають *координатним променем*. На рисунку промінь OX .

Фіолетова стрілка показує початок відріку - точку O . І це є нуль 0 .

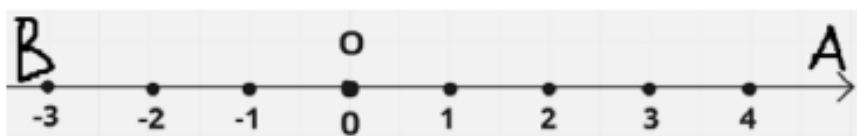
Червона стрілка показує додатний напрям.

Синя стрілка показує одиничний відрізок.

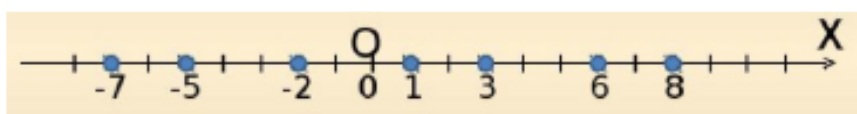
Для від'ємних чисел на координатному промені «бракує» місця.

Розглянемо горизонтальну пряму й позначимо на ній точку O – початок відріку. І це є нуль 0 . Вона розділяє пряму на два промені OA і OB .

Промінь OA задає *додатний* напрям на прямій AB , а промінь OB – *від'ємний* напрям. *Додатний* напрям указують стрілкою.

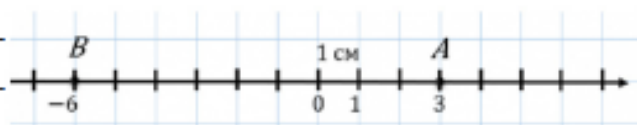

Позначимо на промені точки, що зображують числа $1, 3, 6, 8$. Це позначили *додатні числа*. Позначимо точки, що зображують числа $-2, -5, -7$. Це позначили *від'ємні числа*.

ЗРОЗУМІЙ І ЗАПАМ'ЯТАЙ

Пряму, на якій вибрано початок відліку, одиничний відрізок і напрям, називають **координатною прямою**.

Точка A зображує число 3, яке називають **координатою** точки A , записують: $A(3)$. Точка B має **координату** -6 , записують: $B(-6)$.

Читають: точка A з координатою 3, координата точки B є -6 .

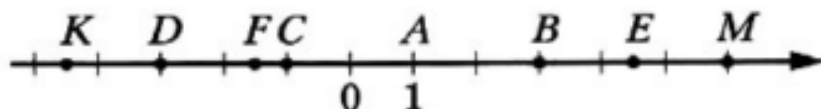
Усі додатні числа та нуль називають **невід'ємними**.

Усі **від'ємні** числа та нуль називають **недодатними**.

РОЗВ'ЯЗУЄМО РАЗОМ!

Задача 1.

Запишіть координати точок A, B, C, D, E, F, K, M , зображених на координатній прямій (див. рисунок).

Розв'язання

$A(1); B(3); C(-1); D(-3); E(4,5); F(-1,5); K(-4,5); M(6)$.

Задача 2.

Довжина одиничного відрізка координатної прямої (див. рисунок) дорівнює 1 см. Чому дорівнює відстань між точками?

1. $A(-1)$ і $B(2)$;

2. $A(-1)$ і $D(5)$;

3. $C(-4)$ і $D(5)$.

Розв'язання

1. $AB = 3$ одиничні відрізки - **синій колір**.

2. $AD = 6$ одиничних відрізків - **зелений колір**.

3. $CD = 9$ одиничних відрізків - **рожевий колір**.

Відповідь: $AB = 3$ см; $AD = 6$ см; $CD = 9$ см.

Задача 3.

Запиши числа, віддалені:

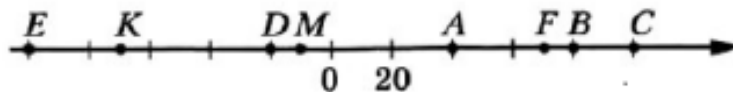
1. на 15 одиниць від числа -15 ;
2. на 3 одиниці від числа $-4,6$;
3. на $8,5$ одиниць від числа $-6\frac{1}{2}$.

Розв'язання

1. Число, віддалене від числа -15 на 15 одиниць і розміщене праворуч від нього, дорівнює 0.
2. Число, віддалене від числа -15 на 15 одиниць і розміщене ліворуч від нього, дорівнює -30 .
3. Число, віддалене від числа $-4,6$ на 3 одиниці і розміщене праворуч від нього, дорівнює $-1,6$.
4. Число, віддалене від числа $-4,6$ на 3 одиниці і розміщене ліворуч від нього, дорівнює $-7,6$.
5. Число $-6\frac{1}{2} = -6,5$.
6. Число, віддалене від числа $-6,5$ на $8,5$ одиниць і розміщене праворуч від нього, дорівнює 2.
7. Число, віддалене від числа $-6,5$ на $8,5$ одиниць і розміщене ліворуч від нього, дорівнює -15 .

Задача 4.

2. Запиши координати точок A, B, C, E, O , зображених на координатній прямій (див. рисунок).

Розв'язання

$A(40); B(80); C(100); D(-20); E(-100); F(70); K(-70); M(-10)$.

Домашнє завдання: Опрацювати §22. Виконати письмово №951, 956.

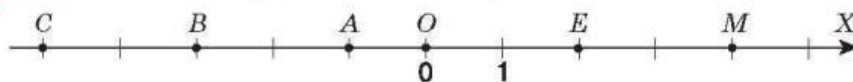
951°. На координатній прямій побудуйте точку, яка розміщена:

- 1) ліворуч від початку відріку і знаходиться від нього на відстані 4 од.;
- 2) праворуч від початку відріку і знаходиться від нього на відстані 6 од.

Визначте координати отриманих точок.

956°. Визначте координати точок, зображених на малюнку 96.

Мал. 96